

Αθήνα, 16 Ιουνίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Θέμα: «Συστηματική φοροαποφυγή, αδιαφανείς επιστροφές Φ.Π.Α. και έλλειψη ελέγχων για το τρίπτυχο "Servicers – Funds (SPV) – Real Estate" σε βάρος του Δημοσίου Συμφέροντος;»

Σε μια περίοδο που η ελληνική κοινωνία και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις επωμίζονται το δυσβάσταχτο βάρος της ακρίβειας, των φορολογικών επιβαρύνσεων και της γενικότερης οικονομικής δυσπραγίας, εγείρονται παράλληλα, σοβαρότατα ερωτήματα για την προνομιακή και ενδεχομένως μη σύννομη, φορολογική μεταχείριση των Εταιρειών Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (Servicers) και των συνδεδεμένων Εταιρειών Ειδικού Σκοπού (SPV) με έδρα την αλλοδαπή.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τον ισχύοντα Κώδικα Φ.Π.Α. και συγκεκριμένα κατά το αρ.27 παρ.1 του ν.5144/2024_ΦΕΚ Α'162/11.10.2024 (αρ.22 του προηγούμενου ν.2859/2000), οι υπηρεσίες διαχείρισης και διαπραγμάτευσης πιστώσεων, (ακόμη και υπό το ειδικό καθεστώς των ν. 4354/2015 και ν. 3156/2003), απαλλάσσονται πλήρως από τον Φ.Π.Α.. Επιπλέον, σύμφωνα με το αρ.36 παρ.1, του ίδιου νόμου (αρ.31 του προηγούμενου ν.2859/2000) σε περίπτωση που ο υποκείμενος στο φόρο χρησιμοποιεί αγαθά και υπηρεσίες για την πραγματοποίηση πράξεων, για μερικές από τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, ο εκπιπτόμενος φόρος ορίζεται σε ποσοστό στα εκατό του συνολικού ποσού του φόρου των κοινών αυτών εισροών, και ο υπολογισμός του πραγματοποιείται, κατά τα οριζόμενα στη διάταξη, με τη χρήση συγκεκριμένου κλάσματος, τη γνωστή μέθοδο Pro-rata.

Έτσι λοιπόν, δεδομένου ότι οι όλες οι προαναφερόμενες εταιρείες διενεργούν πράξεις απαλλασσόμενες και χωρίς δικαίωμα έκπτωσης, το κλάσμα της αναλογίας έκπτωσης Φ.Π.Α. (Pro-Rata), ισούται με μηδέν (0%). Κατά συνέπεια, ο Φ.Π.Α. των λειτουργικών τους δαπανών (υποδομές, τηλεφωνικά κέντρα, νομικές υπηρεσίες) αποτελεί γι' αυτές κόστος και δεν υφίσταται νομική βάση για επιστροφή του. Ωστόσο, από τη μελέτη των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων των τεσσάρων (4) συστημικών servicers, προκύπτει ότι λαμβάνουν συστηματικά, υπέρογκα ποσά, ως επιστροφές Φ.Π.Α. Η πρακτική αυτή, εγείρει βάσιμες υπόνοιες για τη χρήση «τεχνητών», άνευ δηλαδή οικονομικής ή εμπορικής ουσίας, διευθετήσεων, με ταυτόχρονη καταστρατήγηση από τη Διοίκηση, του γενικού κανόνα απαγορεύσεων, του άρθρου 39, παρ.1, του ν.5104/2024(ΦΕΚ Α58/19-04-2024), Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, σύμφωνα με το οποίο «Κατά τον προσδιορισμό του

φόρου, η Φορολογική Διοίκηση δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων οι οποίες, έχοντας συσταθεί με κύριο σκοπό ή με έναν από τους κύριους σκοπούς την απόκτηση φορολογικού πλεονεκτήματος που ματαιώνει το αντικείμενο ή τον σκοπό των εφαρμοστέων φορολογικών διατάξεων, δεν είναι γνήσιες, συνεκτιμωμένων όλων των σχετικών στοιχείων και περιστάσεων.»

Εν ολίγοις, με βάση τα προαναφερθέντα στοιχεία, πιθανολογείται η τεχνητή διόγκωση από τις εν λόγω εταιρείες, του κλάσματος Pro-Rata, μέσω δευτερευουσών δραστηριοτήτων, ή ακόμη και η μη σύννομη λήψη επιστροφών, αφορώσες δραστηριότητες διαχείρισης τιτλοποιήσεων, πρακτική που φαίνεται να έρχεται σε αντίθεση με τα εφαρμοζόμενα στις λοιπές ευρωπαϊκές χώρες. Παράλληλα, το κλειστό αυτό «κύκλωμα» εμπλεκόμενων μερών (Τράπεζες → SPVs εξωτερικού → Servicers → Εταιρείες Real Estate/REOCο) φαίνεται να λειτουργεί με πλήρη αδιαφάνεια, καθώς τα Funds, οι αλλοδαπές δηλαδή εταιρείες ειδικού σκοπού (SPVs) που κατέχουν τα ελληνικά δάνεια, αποτελούν συνήθως εταιρείες χαρτοφυλακίου (shell companies), τα λεγόμενα «νομικά κουτιά», με έδρα την Ιρλανδία, χωρίς όμως δικούς τους υπαλλήλους, φυσική παρουσία ή γραφεία και χωρίς να εμφανίζουν τους πραγματικούς δικαιούχους τους (beneficial owners). Με τον τρόπο αυτό, τεράστια κέρδη και φορολογητέα ύλη «φυγαδεύονται» στο εξωτερικό, υπό καθεστώς φορολογικής ουδετερότητας. Την ίδια στιγμή, το Ελληνικό Δημόσιο αναλαμβάνει όλο το ρίσκο της αποπληρωμής των πιστώσεων για λογαριασμό τους, μέσω των εγγυήσεων του προγράμματος «Ηρακλής», κοινωνικοποιώντας την όποια ζημία και ιδιωτικοποιώντας αντιστοίχως τα κέρδη, μια συζήτηση που παραμένει εξαιρετικά σημαντική και επίκαιρη, εξαιτίας και της πρόσφατης υπ. αρ. 6/2026 απόφασης του Αρείου Πάγου, για τον τρόπο υπολογισμού των τόκων, των δανείων του ν.3869/2010, από τις εταιρείες διαχείρισης πιστώσεων (servicers).

Το πλέον προκλητικό είναι ότι, σύμφωνα με καταγγελίες φορέων αλλά και βάσει προγενέστερων σχετικών κοινοβουλευτικών παρεμβάσεων οι οποίες δεν απαντήθηκαν, ανακύπτουν σοβαρές αιχμές για την απουσία ουσιαστικών φορολογικών ελέγχων από την Α.Α.Δ.Ε. προς τους servicers, καθώς και για την παραγραφή ορισμένων περιπτώσεων. Κατ' επέκταση, δεδομένου ότι δεν υπάρχει καμία σχετική δημόσια πληροφόρηση, για το εύρος και την αποτελεσματικότητα τέτοιου είδους φορολογικών ελέγχων (παρά το γεγονός ότι ειδικά λόγω των εγγυήσεων του προγράμματος Ηρακλής προκύπτουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος), ο «αλγόριθμος» της Α.Α.Δ.Ε., μοιάζει εν προκειμένω να εξαντλείται σε ελέγχους κατά βάση μικρομεσαίων επιχειρηματιών ή περιπτώσεων μηδενικού φορολογικού ενδιαφέροντος, αφήνοντας στο απυρόβλητο τα μεγάλα funds. Το μόνο βέβαιο είναι ότι το τοπίο σχετικά με τη φορολογική «ασυλία» των εν λόγω εταιρειών παραμένει θολό, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από πρόσφατη έκθεση (IMF Country Report no. 26/110, Μάιος 2026/FSAP) του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (Δ.Ν.Τ.), σύμφωνα με την οποία, το τελευταίο κρούει τον κώδωνα του κινδύνου στη χώρα μας, αναφορικά με τους δημοσιονομικούς κινδύνους, ζητώντας άμεση ενίσχυση της διαφάνειας του πλαισίου λειτουργίας των servicers και των SPVs.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Ποιο είναι το συνολικό ποσό επιστροφών Φ.Π.Α. που έχει εγκριθεί και καταβληθεί από τη Φορολογική Διοίκηση προς τις τέσσερις μεγαλύτερες Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (servicers), κατά την περίοδο 2015-2025, αναλυτικά ανά έτος και ανά εταιρεία;
2. Ποια είναι η νομική βάση σύμφωνα με την οποία χορηγήθηκαν οι ανωτέρω επιστροφές Φ.Π.Α. σε εταιρείες, των οποίων η κύρια δραστηριότητα (διαχείριση απαιτήσεων) απαλλάσσεται από τον φόρο, χωρίς δικαίωμα έκπτωσης; Ποια ήταν, ανά εταιρεία και ανά χρήση, η δηλωθείσα αναλογία έκπτωσης Φ.Π.Α. (pro-rata), επί της οποίας στηρίχθηκε η χορήγησή τους; Έχει γίνει έλεγχος για το αν εφαρμόζεται ορθά η μέθοδος Pro-Rata;
3. Έχουν εγκριθεί ή καταβληθεί επιστροφές Φ.Π.Α. που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με δραστηριότητες διαχείρισης τιτλοποιημένων απαιτήσεων ή συναφείς υπηρεσίες προς εταιρείες ειδικού σκοπού (SPVs), αν ναι ποια ήταν η νομική βάση;
4. Πόσοι φορολογικοί έλεγχοι έχουν διενεργηθεί από την Α.Α.Δ.Ε. σε εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων (servicers), σε εταιρείες ειδικού σκοπού (SPVs) που συνδέονται με τιτλοποιήσεις ελληνικών απαιτήσεων, καθώς και σε συνδεδεμένες εταιρείες διαχείρισης ακινήτων (REOCo), κατά την περίοδο 2015-2025; Να παρατεθούν αναλυτικά στοιχεία για τις εντολές ελέγχου που εκδόθηκαν, τους ελέγχους που ολοκληρώθηκαν, τα ποσά φόρων και προστίμων που καταλογίσθηκαν και τις χρήσεις που παρήλθαν χωρίς ολοκλήρωση ελέγχου.
5. Έχουν διενεργηθεί από τη Φορολογική Διοίκηση έλεγχοι που σχετίζονται με την εφαρμογή του άρθρου 38 του ν. 4987/2022 (Γενικός Κανόνας Απαγόρευσης Καταχρήσεων) σε εμπλεκόμενα μέρη του ανωτέρω «συστήματος», ήτοι τράπεζες, εταιρείες ειδικού σκοπού (SPVs), εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων (servicers) και εταιρείες διαχείρισης ή εκμετάλλευσης ακινήτων (REOCo); Αν ναι ποια ήταν τα πορίσματά τους;
6. Σε ποιες ενέργειες συγκεκριμένα προτίθεστε να προβείτε σε συνέχεια των επισημάνσεων και συστάσεων που περιλαμβάνονται στην έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (IMF Country Report No. 26/110, Μάιος 2026) αναφορικά με τους δημοσιονομικούς κινδύνους, τη διαφάνεια και την εποπτεία του οικοσυστήματος «Servicers – SPVs – Real Estate»;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Μαμουλάκης Χάρης

Ακρίτα Έλενα

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γιώργος

Δούρου Ειρήνη

Ζαμπάρας Μιλτιάδης

Καλαματιανός Διονύσιος - Χαράλαμπος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Κατερίνα

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Παπαηλιού Γιώργος

Τσαπανίδου Πόπη

Ψυχογιός Γεώργιος